

Pr. Riina Sikkut
Terviseminister

15.04.2024

Riigikogu liikme kirjalik küsimus

Seoses soolise üleminekuga seotud meditsiiniteenustega

Lugupeetud terviseminister

Sotsiaalmeediasse on postitanud transsoolised tüdrukud/noored naised endast pilte, kus nad eksponeerivad enda sandistatud keha ehk paljast ülakeha rindade eemaldamise operatsiooni järgselt. Postituste sõnumiteks on näidata rindade kirurgilise eemaldamise „tulemusi“. Postitatud fotodele on lisatud kommentaarid, mille selgeks eesmärgiks on propageerida transsoolisust ja teavitada laiemat ringi asutustest, kus on võimalik kirurgilisi soomuttmise protseduure teha. Oma fotodel reklaamivad nad neile tehtud rinnaoperatsiooni teostajana Kotka Eরাহাigla plastikakirurgia keskuse plastika- ja rekonstruktiivkirurgi Pille Kirjaneni nimeliselt.

Eestis reguleerib soolise üleminekuga seotud meditsiiniteenuseid sotsiaalministri 07.05.1999 määrus nr 32 “Soovahetuse arstlike toimingute ühtsed nõuded”. Määruse kohaselt on isiku soolise kuuluvuse otsustamiseks ja soovahetuseks vajalike arstlike toimingute sooritamiseks vajalik sotsiaalministri poolt moodustatud arstliku ekspertiisikomisjoni¹ otsus soovahetuse võimalikkuse kohta. Seaduse järgi on soo kirurgiline muutmine lubatud ühe aasta möödudes tema kohta käskkirja väljaandmisest. Soo kirurgilise muutmise alla liigitub ka naistel rindade eemaldamine ilma meditsiinilise (nt rinnavähk) näidustuseta.

Seoses eeltooduga ja tuginedes Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse paragrahvile 147 palume Teil vastata järgmistele küsimustele:

1. Kui palju (arvuliselt) on ilma meditsiinilise näidustuseta Kotka Eরাহাigla plastikakirurgia keskuses soo kirurgilist protseduuri ehk rindade eemaldamise protseduure teostatud?

¹ Soolise ebakõlaga ehk transseksualismiga isikute käsituseks moodustatud arstliku ekspertiisikomisjoni eesmärgiks on komisjoni poole pöördunud isikute osas soolise ebakõla esinemise hindamine ja soovahetuse võimalikkuse ning soo muutmise kohta otsuste langetamine.

2. Millises vanuses on olnud nimetatud kirurgilise protseduuri läbinud isikud?
3. Kas kõik isikud, kellele on rindade kirurgilise eemaldamise protseduur teostatud on eelnevalt läbinud arstliku ekspertiisikomisjoni?
4. Kui paljudel rinnaeemalduse operatsiooni läbinutel on olnud protseduuri läbiviimiseks arstliku ekspertiisikomisjoni heakskiit ehk luba?
5. Kuidas nimetatud protseduure on rahastatud? Millises kogusummas?
6. Kuidas on korraldatud sarnaste operatsioonide järgne psühholoogiline toetussüsteem?
7. Milline roll on arstlikul ekspertiisikomisjonil peale positiivse otsuse langetamist soo muutja edaspidises elus?
8. Kas sotsiaalministeeriumil on välja töötatud psühholoogiline tugisüsteem ja tegevuskava kirurgilise sekkumisega sugu muutnud isikute hilisemaks toetamiseks?
9. Kas sotsiaalministeeriumil on andmeid, mitu arstliku ekspertiisikomisjoni läbinud, sealt heakskiidu saanud ja selle tagajärjel soolise üleminekuga seotud meditsiiniteenused läbinud (hormoonravi, rindade eemaldamine jms) isikut on sooritanud suitsiidi või vajavad psühhoneuroloogilist ravi?

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Kert Kingo

kert.kingo@riigikogu.ee

Vastavalt RKKTS § 148 lõikele 1 vastab küsimuse adressaat küsimusele kirjalikult 10 tööpäeva jooksul selle edastamisest arvates.